AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 115 — CLEVELAND, OHIO, TUESDAY MORNING, MAY 17, 1938 — LETO XLI. — VOL. XLI.

V silnem ognju v Atlanti zgorelo nad 60 oseb

Atlanta, Ga., 16. maja. Iz ruševin Terminal hotela, ki je danes pogorel, so dosedaj potegnili že 24 trupel, toda mnogo žrtev se nahaja še vedno v pogorišču. Ogromno poslopje, visoko pet nadstropij, je do tal pogorelo.

Sodi se, da se nahaja v ruševinah pogorišča še najmanj 35 oseb ali mogoče celo več. Ognjegasci morajo čakati, da se ruševine nekoliko ohladijo, predno morejo nadaljevati z delom.

Vnelo se je v kleti okoli tretje ure zjutraj, dočim so hotelski gostje še vsi spali. Močan prepih v vzpenjači je potegnil ogenj navzgor in naenkrat je bilo celo poslopje v plamenih.

Posamezna nadstropja so se podrla in žrtve so bile ubite, ko je na nje padalo tramovje in zidovje. Mnogo oseb je bilo ubitih, ko so spale. Računa se, da ko je začelo goreti je bilo v poslopju kakih 70 oseb.

Ognjegasni načelnik se je izjavil, da ko so ognjegasci dospeli na lice mesta, da je poslopje zgledalo kot ogromna baklja. Ognjegasci so rešili več oseb z nastavljenimi mrežami.

Dasi so ognjegasci imeli ogenj pod kontrolo eno uro po svojem prihodu, pa je bilo jeklo, zidovje in drugo tako vroče, da nihče ni mogel blizu.

—o—

Pokojna Mary Novosel

V soboto je po bolezni, ki je trajala en mesec preminula dobro poznana Mary Novosel, stara 59 let in stanujoča na 977 E. 77th St. Tu zapušča hčerko Ano, ki je bila več let učiteljica pri šoli sv. Vida, ter sina Johna in več drugih sorodnikov. Pokojna je bila rojena v fari Čatež, vas Žejno na Dolenjskem, kjer zapušča sestro Margaret, poročeno Sterbenc in dva brata, Antona in Johna Slak. Bila je članica društva Carniola Hive št. 493 T. M. in društva sv. Katarine št. 29, Zapadne Slovanske Zveze. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 8:15 iz Jos. Žele in Sinovi pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave., potem v cerkev sv. Vida in na Calvary pokopališče. Bodi ranjki blag spomin. Preostali družini izrekamo naše globoko sožalje!

Pokojni Frank Šušnik

Preteklo soboto zjutraj je preminul rojak Frank Šušnik, star 51 let in stanujoč pri družini Jerman na 14405 Thames Ave. Tu nima sorodnikov. Doma je bil iz vasi Zaverh, fara Kamnik, kjer zapušča ženo in sina ter druge sorodnike. Pogreb se vrši danes zjutraj ob 7:30 v cerkev Marije Vnebovzete in na sv. Pavla pokopališče. Bodi ranjkemu ohranjen blag spomin!

Mr. Vehovec v borbi

Pri pondeljkoki seji mestne zbornice je Mr. Anton Vehovec iz 32. varde začel borbo proti nameravanemu zvišanju cen za vodo. Mr. Vehovec trdi, da je sedanja cena že dovolj visoka in da ljudje nikakor ne morejo zmagovati nadaljnega zvišanja. Vodo nameravajo podražiti za 50 odstotkov.

Mr. Bonča se postavi

Imenitno se je postavil naš slovenski papirar Mr. Jacob Boncha, ki je ob priliki obiska ljubljanskega župana dr. Adlešiča dal pročelje svojega podjetja kar s srebrno barvo prebarvati. Thanks, Mr. Boncha!

GOVOR DR. ADLEŠIČA IN POTEK NEDELJSKE SLAVNOSTI

Mislimo, da je na vsak način umestno priobčiti krasni govor v S. N. Domu, ko je bil predstavljen našemu narodu. Govoril je približno tako:

"Dragi mi rojaki in rojakinje! Eden izmed prejšnjih govornikov je omenil tudi našo Belo Krajino v domovini, tam ob bregovih Kulpe. Je to v resnici siromašna pokrajina, zato je pa dala največ naših slovenskih izseljencev v Ameriko.

Še iz mojih mladih let mi prihajajo večkrat spomini, ko sem opazoval skupine naših belokranjskih izseljencev, ko so se odpravljale v tujino za boljšim kruhom in srečo.

Gledal sem, ko je jemal mož slovo od svoje žene in družine, ko je sin zapuščal očeta, mater, brate in sestre. Sledili smo jim in bodoče Amerikance spremljali do postaje, od tam pa nekateri tudi do Ljubljane. Šli so v tujino za kruhom, ker ga jim rojstna domovina ni mogla dati.

"Izseljenec je potem pisal iz Amerike, kako težko dela in se trudi, zaeno pa srčno želi vrniti se zopet domov, da bo zamogel preživljati svojo družino. Ti žalostni prizori ob slovesu so mi ostali v trajnem spominu.

"Že tedaj sem želel, da bi tudi jaz enkrat videl to obljubljeno deželo, ki je že toliko naših fantov in mož zvabila k sebi, rad bi videl, kako naši ljudje živijo v tujini. Zdaj se mi je izpolnila ta iskrena želja, da lahko prožim svoje roke novi domovini in ji izročam prisrčne pozdrave stare domovine.

"Pred odhodom semkaj sem čutil, kakor bi šel na božjo pot, da vam podarim svojo roko in skušam zanetiti v vaša srca iskrico ljubezni do našega rodu in grude, ker živite pod tujim soncem, da bi se večkrat svoje domovine spominjali.

"Ko sem odhajal iz Ljubljane, je bil krasen dan, na kolodvoru polno ljudstva, mestni zastopniki, razna društva in drugi. Malo prej se je pa vršila slavnostna seja mestnega sveta, kjer je bila sprejeta resolucija, da vam občinski svet mesta Ljubljane izraža iskrene pozdrave.

"Z vlaka sem opazoval starodavni ljubljanski grad in si predstavljal, da vas tudi on pozdravlja!

"Ko je naš vlak drvil naprej mimo prijaznih vasi, holmov in gričkov z belimi cerkvicami, mimo poljan, njiv, travnikov in gozdov, kjer ste svoječasno vi bivali, so mi gotovo tudi vsi ti nemo naročali, da naj pozdravim vašo novo domovino in izražali željo, da bi se kmalu k njim vrnili, ker vas težko pričakujejo.

"Ko sem stopil na ameriška tla, sem zagledal oni znani kip Svobode. Mislil sem si tedaj: Kaj je bila tista sila, da Amerika tako napreduje! Tekom mojega dosedanjega kratkega bivanja tukaj sem videl tudi lepe slovenske cerkve in šole po mestih, vaše narodne domove. Imel sem že priliko spoznati vaše odlične predstavnike. Kje je torej tista sila, ki je ameriškim Slovencem pomagala do takega napredka in razvoja? To je bila — svoboda!

"Tudi pri nas v Jugoslaviji je že pred 20. leti zasijala svoboda v slovenskih pokrajinah. Isto je povzročil duh Wilsonovih 14 točk. Duh svobode tudi za male narode, ki naj sami za sebe določujejo način svojega vladanja.

"Ta duh je dvignil našo staro domovino in zaeno končal svetovno klanje. Takrat so se tudi naši Slovenci osvobodili Avstrije, pod katero nismo Slovenci imeli uradnega jezika.

Tedaj se je naš narod združil s Hrvati in Srbi v novo državo Jugoslavijo; od tedaj je začel tudi za nas Slovence duh demokracije in novega kulturnega življenja, za katerega smo se borili nad 100 let.

"Zdaj imamo slovensko univerzo, gimnazije in zadnji čas tudi akademijo znanosti in umetnosti. Napredujemo tudi v gospodarskem življenju. Naša mlada Jugoslavija postaja vedno močnejša v vseh ozirih tako, da jo celo snubijo druge obmejne države, na kar smo lahko ponosni.

"Sedaj imamo lepo lastno državo; mala je sicer, toda močna po svoji sili; in končno število prebivalstva tozadevno ne odloča, pač pa moč in sila države ter vera v bodočnost njenega lastnega naroda; vse to se je doseglo s pogumom in korajžo. Toko smo tudi Slovenci dobili zaželjeno kulturo in lastno državo.

"Tudi vi, ameriški Slovenci, tekmujete z nami v kulturnem oziru in s pridobivanjem lastnih narodnih domov in z drugim. Tako bomo še v bodoče medsebojno tekmovali v zavesti, da ostanemo v tej skupni tekmi vedno bolj močni. Jaz ljubim domovino in kraj, kjer se govori krasni jezik Shakespearja. Mi Slovenci smo pa ponosni na milo slovensko besedo, za katero nam vedno kipi naše srce.

Naj torej ostane naša stara in nova domovina vedno združena kakor brat in sestra v moči. Nas naj bi bolela vaša bol in obratno. Z vami vred se bomo veselili tudi mi in tako bomo ostali vedno močnejši za večne čase!"

* * *

Ne moremo si kaj, da še enkrat napišemo kaj o najbolj sijajni paradi, kar jih je še kdaj videl ne samo naš narod, pač pa ves Cleveland. Ne moremo si kaj, da se ne bi tisoč in tisočkrat zahvalili našim ženam v narodnih nošah in našim dekletom od vežbalnih krožkov Slovenske ženske Zveze!

Te žene in dekleta niso samo povzročile vso briljantnost parade, pač pa so dosegle nekaj nezaslišanega, nekaj, česar prej še ni bilo. V močnem dežju so korakale dobre pol ure od 55. ceste in do East bulevarda, kjer je naš Kulturni vrt.

Te žene in dekleta, premočene do kože, so vlile nezaslišan pogum v srca 100,000 ljudi v paradi ali zunaj nje. Marsikaterega moškega je bilo skoro sram, ko je zrl na ta sijajna dekleta in žene, na ta naš narodni šop šmarnic, rož in rdečih nagelnov, ki je tako zavedno korakal po široki ulici, dočim je moški držal — dežnik nad seboj!

In tekom parade žene in dekleta niso samo ponosno korakale, pač pa celo proizvajale po cesti velike in težke umetne vežbe. Ponosnih glav in smehljajočih usten so korakala dekleta, so šle žene k cilju — v Kulturni vrt. Bil je nezaslišano lep prizor, nekaj kar bomo težko še kdaj doživeli. Bil je največji narodni praznik!

Ljudje ob cestah so navdušeno ploskali, ko so prihajale mimo vrste za vrsto deklet in žen. V resnici so vse skupaj vredne globokega poklona, največjega spoštovanja in občudovanja ter najbolj iskrene hvaležnosti od strani naroda.

Da je parada še primeroma hitro bila formirana in da se je slikovito razvila in dvignila visoko ugled našega naroda, se imamo zahvaliti vzornemu maršalu Franku Jakšiču in vsem njegovim pomočnikom. To je kar se tiče celotne parade, dočim gre sijajno priznanje za ženske krožke raznih organizacij posameznim brhkim načelnicam, urednici "Zarje," gospej Albini Novak in sportni direktorici Mrs. Tanko. Ve in vse vaše vzorne članice, še enkrat: milijon zahval in polno srce hvaležnosti!

V Jugoslovanskem kulturnem vrtu smo opazili tudi Mr. Henry Shermana, ki je predsednik najstarejšega bančnega zavoda v Clevelandu, The Society for Savings, in ki se močno zanima za nas.

* * *

Na drugi strani smo pa dolžni ogromno zahvalo mestni vladi, našim councilmanom in predvsem županu Burtonu. Župan Burton ni opustil nobene stvari, da bi nam pomagal do večjega sijaja in ugleda. Vse, vse, kar smo prosili od mesta, vse nam je bilo dano in še veliko več. Dočim bo eksekutivni odbor Jugoslovanskega vrta podal uradno zahvalo, pa lahko tudi že danes v imenu naroda izrekamo globoko hvaležnost županu Burtonu in mestni vladi.

St. Clair Ave., je bila dvakrat tekom preteklega tedna temeljito očiščena z najnovejšimi stroji, da je zgledala kot praznična nevesta. Ob 2. uri popoldne je prometna policija zaprla za vsak promet St. Clair Ave. že od 105. ceste pa vse do 54. ceste. Vse ulične kare so morale obrniti na St. Clair Ave. po 105. cesti, nakar so vozile po Superior Ave. Avtomobili so bili ustavljeni na 90. cesti in so morali preko parka pa do 49. ceste. Tako smo imeli našo St. Clair Ave. samo za sebe.

Policiji je načeljeval prometni komisar Mr. Donahue, ki je imel za pomočnike mnogo inšpektorjev, kapetanov, poročnikov, sarženton ter kakih 250 mož mestne policije. Na slehernem vogalu vse navzdolž po St. Clair Ave. so stali trije policisti, ki so pazili na red in skrbeli, da se ni zgodila kaka nesreča.

Parado so otvorili policisti na motornih kolesih, katerim je sledilo precej ameriških zastav, potem je pa prišla policija na krasnih konjih pod poveljstvom sarženta Mr. George Washingtona!

Potem so sledile nadaljne zastave, častno število članov American Legion, trobentarji in bobnarji vojaških organizacij, zopet nove zastave. Vseh zastav v paradi je bilo mnogo nad sto! Potem so sledile narodne noše vseh slovanskih narodov. Nekatere so bile sijajno lepe, s kitami cvetja v glavah, druge pa zopet priproste kot je priprosto slovansko srce.

Zopet so sledile slovenske, jugoslovanske, ameriške zastave, potem pa so začeli prihajati krožki naših deklet v sijajno lepih uniformah. Med krožki so igrale godbe, katerih je bilo v paradi devet. Parada je bila tako ogromna, da ko so prvi udeleženci dospeli na East bulevard v Kulturni vrt, so ostali še vedno bili na 55. cesti in St. Clair Ave.

Zaključek parade je tvorila častna četa višjih policijskih častnikov. V posebnih avtomobilih so vozili slovenski fantje governerja, oba župana, senatorje, kongresmane, najvišje sodnike, državne senatorje in državne poslance. Governer države Ohio je izročil županu svoj državni avto in častno stražo države Ohio, ki je župana dr. Adlešiča ves čas obkrožala.

V Vrtu samem je bilo vse na kratko završeno radi dežja, ki je tako lepo poškrofil vrt. Župan dr. Adlešič je prerezal vrv, ki je zapirala dohod v vrt. Navzoči so bili zastopniki vseh časopisnih in drugih sindikatov Amerike, ki so slikali prizor. Potem je pa direktor parkov odprl vodo za krasni vodomet.

Župan dr. Adlešič se je šel za tem poklonit spomenikom naših velmož v Kulturnem vrtu, nakar je bil odpeljan zopet v S. N. Dom.

Izreči moramo iskreno zahvalo prometnemu komisarju Mr. Donahue, vsem policijskim uradnikom in moštvu, ki je tako vzorno, elegantno in častno skrbela za vse, kar bi nas eden mogoče prezrl. Imeli smo absolutno sodelovanje.

Po prihodu v S. N. Dom v nedeljo popoldne so bili pozdravni govori v Domu. Nastopili so sledeči: Mr. John Mihelich, častni predsednik J. K. V. Hon. Harold Burton, župan mesta Clevelanda, Hon. Martin L. Davey, governer države Ohio. Hon. Robert J. Bulkley, zvezni senator iz države Ohio.

Naš sodnik Hon. Frank J. Lausche, Hon. Martin L. Sweeney, kongresman 20. okraja, Hon. Robert Crosser, star častitljiv mož, kongresman iz 21. okraja, Hon. Anthony Fleger, kongresman iz 22. okraja. Hon. Carl V. Weygandt, predsednik najvišje sodnije, Hon. Frank J. Merrick, Common Pleas sodnik, Col. Joseph Alexander, ravnatelj WPA del, Hon. Frank Gentsch, kolektor zveznih davkov, Hon. Hugo Varga, direktor parkov, Hon. Chas. Wolfram, predsednik udruženja kulturnih vrtov, Mrs. Marion Kuhar, blagajničarka J. K. V. Mr. Jos. Grdina, generalni tajnik, Hon. Konstantin Fotič, jugoslovanski poslanik v Washingtonu, Hon. Vladimir Rybar, svetnik poslaništva in končno dr. Jurij Adlešič, župan mesta Ljubljane. Govor, ki ga je pri tem imel ljubljanski župan dr. Adlešič, prinesemo jutri!

Tebi pa, slovenski narod, ki si tako sijajno pokazal svoj ponos, milijonska hvala in spoštovanje!

Mestna zbornica pozdravila dr. Adlešiča

Župan dr. Adlešič se jako zanima za razne dobrodelne ustanove in naprave in je izrazil željo, da bi si take rad ogledal tudi v Clevelandu. Zato se je podal včeraj zjutraj z gospo soprogo, Rev. M. Jagrom, dr. J. Seliškarjem in Mr. Frank Jakšičem na clevelandsko mladinsko sodnijo in otroško zavetišče, kjer mu je sodnik Eastman vse razkazal in razložil. Nato so se odpeljali v katoliško otroško zavetišče v Parmadale v bližini Clevelanda, kjer si je vse podrobno ogledal in se čudil vzornemu redu in velikim udobnostim, ki jih uživajo osiroteli otroci v tem katoliškem zavodu.

Popoldne se je dr. Adlešič udeležil seje Baragove zveze v šolski dvorani sv. Vida. Zvečer ob sedmih sta se dr. in gospa Adlešič udeležila seje mestne zbornice clevelandske, na povabilo župana Burtona. Navzoča je bila tudi županja, Mrs. Burton, da je imela tako ljubljanska gospa županja ob sebi uradno sosestro.

Naši slovenski councilmani so nato predložili resolucijo, da gre clevelandska mestna zbornica na rekord, da uradno pozdravi ljubljanskega župana dr. Adlešiča. Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Zvečer so pa naši zvesti Newburžani priredili lep sprejem dr. Adlešiču in njegovi gospej v SND na 80. cesti. Nastopil je mladinski zbor Črički pod vodstvom g. Ivana Zormana in Serenaders pod vodstvom g. Joseph Kogoja. Bil je prav lep večer.

Papež je uradno pripoznal nacionaliste

Rim, 16. maja. Vatikan je danes uradno priznal vlado nacionalističnega generala Franca v Španiji. Papež je poslal svojega nuncija v Burgos, ki je začasna prestolica nacionalistov, dočim je gen. Franco poslal svojega poslanika v Vatikan.

—o—

Pokojni Albert Gliha

Po bolezni, ki je trajala štiri mesece je preminul v mestni bolnišnici Albert B. Gliha, v cvetju mladosti, star šele 15 let. Pohajal je Warrensville Heights šolo, kjer je bil učenec 7. razreda, priljubljen in aktiven dečko. Bil je član društva Mir št. 10 SDZ in društva sv. Lovrenca št. 63 KSKJ. Poleg žalujočih staršev Ignaca in Frances rojene Juh, zapušča tudi brata Johna in sestro Kristino. Pogreb se vrši v sredo ob 8. uri zjutraj iz hiše žalosti na Jennings in Green Rds., Warrensville Heights, pod vodstvom Louis L. Ferfolia.

Vest iz domovine

Mr. Frank Zore, 1037 E. 70th St.., je dobil iz domovine vest, da mu je 23. aprila umrla ljubljena mati Helena Zore in sicer v Valburgi, fara Smlednik, v visoki starosti 78 let. Poleg soproga zapušča štiri sinove in eno hčer. Naj počiva v miru v dragi domači zemlji!

Seja Slavčkov

Seja Slavčkov se vrši v torek 17. maja in sicer ob 5. uri popoldne, ob 8 uri zvečer je pa seja za starše Rešiti je treba več važnih zadev, torej je vaša navzočnost nujno potrebna. — Tajnica.

Mr. Louis Drašler

Naš državni inženir Mr. Louis Drašler je bil te dni izvoljen za blagajnika odlične družbe Professional Engineers Association.

Angleško časopisje

Vsi angleški časopisi v Clevelandu prinašajo na prvi strani in drugod obširna poročila o nedeljski proslavi Jugoslovanskega kulturnega vrta. Več časopisov je smatralo dogodek za tako važen, da so priobčili tudi uredniške članke. Angleško časopisje piše, da konservativno računano, se je slavnosti udeležilo najmanj 100,000 ljudi. Časopisje izredno lepo piše o našem narodu in o ljubljanskem županu dr. Adlešiču. Radi nedeljske proslave smo se v kulturnem in moralnem oziru kot narod visoko dvignili pred ameriško javnostjo.

—o—

Sedeči štrajk

Sinoči so člani C. I. O., ki so brez dela, začeli s sedečim štrajkom v mestni zbornici. Navzočih je bilo kakih 150 ljudi. Kot znano so relifne blagajne v Clevelandu prazne, dokler državna postavodaja ne dovoli potrebni denar. Mestna zbornica je za silo prenesla $80,000 iz drugih fondov v relifno blagajno, kar bo za en teden. Danes zjutraj so bili sedeči relifarji še v mestni zbornici.

—o—

Pokojna Julija Koračin

Po kratki bolezni je preminula v nedeljo zjutraj Julija Koračin, rojena Bizjak. Stara je bila 24 let. Stanovala je na 9500 Cardwell Ave., Garfield Heights. Pokojna je bila hčerka dobro popoznane in spoštovane družine Paul Bizjak. Mlada žena je bila poročena komaj osem mesecev. Bila je članica društva sv. Rešnjega Telesa, podružnice št. 47 S. Ž. Z. in novo ustanovljenega pevskega društva Planina v Maple Heights. Poleg žalujočega soproga Franka zapušča starše, Paula in Jennie Bizjak, tri brate, Williama in Edwarda, pet sester, Ano, Dorothy, Rose-Marie, Eleanor in Jeanette ter več drugih sorodnikov. Pogreb se bo vršil iz doma staršev na 8902 Macomb Ave. od Turney Road pod vodstvom Louis L. Ferfolia v sredo zjutraj ob 9. uri. Bodi mladi ranjki ženi hranjen blag spomin. Naše iskreno sožalje preostali družini.

Hčerka umrla

V nedeljo večer je po dolgi in mučni bolezni preminula 15 mesecev stara Jeanet Tomažič, edina hčerka zakonskega para James in Sophie Tomažič, 12807 Lena Ave. v West Parku. Mati je hči dobro poznane družine Antona Pucel. Pogreb se vrši v torek popoldne ob 2. uri iz hiše žalosti pod vodstvom Jos. Žele in Sinovi pogrebnega zavoda. Mladim staršem naše globoko sožalje!

Zastonj ledenica

V trgovini Spech Bros. 1100 E. 64th St. je te dni na ogled Servel Electrolux ledenica. Kako lahko dobite eno brezplačno, vam bo razložil navzoč zastopnik Kremžarjeve trgovine s pohištvom.

Skupna molitev

Članice društva sv. Katarine št. 29 ZSZ so prošene, da pridejo k molitvi za pokojno Mary Novosel in sicer nocoj večer po redni seji. Članice naj se v sredo udeležijo tudi pogreba.

K molitvi

Članice društva Carniola Hive št. 493 T. M. naj pridejo nocoj večer k molitvi za pokojno Mary Novosel. Truplo se nahaja v Jos. Žele in Sinovi pogrebnem zavodu na 6502 St. Clair Ave.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto $5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto $5.50; pol leta $3.00.
Za Evropo, celo leto, $7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:
U.S. and Canada, $5.50 per year; Cleveland, by mail, $7.00 per year.
U.S. and Canada, $3.00 for 6 months Cleveland, by mail, $3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, $5.50 per year, $3.00 for 6 months.
European subscription, $7.00 per year.
Single copies, 3c

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

83 No. 115, Tues., May 17, 1938

Center pozornosti je na Češkem

Koncem marca meseca je vodja angleške vlade Chamberlain izjavil, da ne more garantirati vojaško pomoč Čehoslovaški, toda da se zaveda, da bi ugrabitev Čehoslovaške direktno bil napad na Anglijo. Čehoslovaška se je tedaj zadovoljila s to izjavo voditelja angleškega imperija. In zadnji teden je nastal med Francijo in Anglijo sporazum, ki jasno pripoveduje, da niti Anglija niti Francija ne bosta dovolila uničenje čehoslovaške republike.

Tega sta se ustrašila tudi diktatorja Hitler in Mussolini v Rimu. Nista namreč pričakovala, da bi Anglija se potegnila za Čehoslovaško, dočim je prvotno cincala. In sedaj cincata Mussolini in Hitler. Hitler je sicer na vso moč prosil Mussolinija, da mu pomaga, toda Musso, ki je nekoliko bolj previden kot Hitler, je "zaenkrat" odvetoval Hitlerju vtikati se v Čehoslovakijo, rekoč, da on nikakor ne bo odgovoren za posledice.

V Londonu kot v Parizu so prepričani, da ni vse tako gladko med Berlinom in Rimom kot misli povprečni človek po pompoznem sprejemu, ki ga je doživel diktator Hitler v Rimu. Med Nemčijo in Italijo je danes edina ta obljuba, da bosta obe državi skupno nastopali v tujezemskih zadevah, toda ta obljuba je na tako rahlih nogah, da se znajo Mussoliniju kot Hitlerju vsak trenutek polomiti noge. Hitler je šel in pograbil Avstrijo, ne da bi Mussoliniju prej kaj sporočil.

Tega laški narod ne bo pozabil odpustiti Hitlerju, in Musso se bo moral končno podati ljudski volji, ako ne želi, da se tudi njemu zrahljajo tla. Pribito dejstvo je, da Italijan jako nerad vidi Nemca. In Italijan ve, da Nemec ni samo diplomat, pač pa tudi gospodar, in da ne bo dolgo, ko bo vsa avstrijska trgovina, ki je bila pred nedavnim precej v laških rokah, kmalu v nemški posesti, in da bo Italija pri tem silno trpela. In kadar se gre za marke in lire, tedaj tudi taki ljudje kot sta diktatorja Musso in Hitler, ne bosta prijazno gledala eden drugemu v oči.

Že zadnjih petdeset let se je laška diplomacija borila, da drži Nemce proč od Jadranskega morja, toda danes vidi Italija, da se bliža Hitler vedno bolj Jadranskemu morju. Za Avstrijo — Čehoslovaška? Italija bo strahovito udarjena v tem slučaju. Ni čuda, da po Hitlerjevem odhodu iz Italije ni nobenih poročil več, niti iz Rima, niti iz Berlina, pač pa so dobile besedo demokratske in semi-demokratske države kot jih predstavljati Anglija in Nemčija. In ni čuda, da je Musso obljubil, da bo popolnoma umaknil svoje čete iz Španije po končani vojni in je s tem ustvaril za Nemčijo neprijetno stališče, ker bo sama in v slučaju zmage generala Franca ne bo mogla delati na Franca nobenega pritiska na njega.

V Londonu je v državniških krogih razširjena govorica, da ko je bivši avstrijski kancler Schuschnigg obiskal Hitlerja na Bavarskem, da če se ne uklone nemškim zahtevam, je Avstrijo pobasal v žep, ker Avstrija nima prijatelja. Schuschnigg je na to omenil Italijo, rekoč, da ko so umorili kanclerja Dollfussa, da je Musso zagrozil, da pošlje svojo armado v Avstrijo. "Ha!" je odgovoril Hitler Schuschniggu, "nikar ne računaj na Mussolinija. Z njim bom jaz sam obračunal v nekaj letih."

To je zvedel tudi Mussolini. Diplomatska Evropa se je na glas smejala. Da bi pa Musso prikril jezo napram Hitlerju, ga je povabil v Rim, češ, glejte, kako velika prijatelja sva. Toda resnica je, da sta Mussolini kot Hitler tekom "prijateljskega" občevanja v Rimu vsak držala v eni roki nož, dočim sta se z drugo roko objemala.

Oba, Musso kot Hitler se igrata z usodo narodov. Hitlerju se je posrečilo, da je pograbil Avstrijo, ker je bila sirota in Musso ji zaenkrat ni mogel priti na pomoč. Toda s Čehoslovaško bo vse kaj druzega. Slovanska republika ne samo, da ima simpatije demokratičnih narodov, pač pa tudi moralno in materialno podporo "za vsak slučaj. Oba diktatorja pa, Musso in Hitler, bosta prej ali slej dognala, da mogoče doma lahko rogovilita po ljubi volji, toda uničevati cele narode je nemogoče. Tako nam govori zgodovina, ki je najboljša priča svetovnih dogodkov.

Kaj pravite!

"Dom in svet," ljubljanski izobraževalni mesečnik, zopet izhaja. To povemo zato, da bodo nekateri ljudje lahko spali. Urednik mu je dr. Josip Debevec.

* * *

Poročila pravijo, da je Mussolini zafečkal dvajset milijončkov lir, da je pokazal svojo moč nemškemu Hitlerju. Well, en drenov cepec bi pokazal prav tako moč, pa bi bil zelo poceni.

* * *

Vodilna sila nekega SLOVENSKEGA tiskarskega podjetja v Clevelandu je bila na banketu romunskih komunistov. Tega ne more utajiti, ker so ameriški listi prinesli sliko dotičnega banketa in se je videlo, da se naš SLOVENSKI rojak prav dobro počuti med Romunci. No, na SLOVENSKI slavnosti v soboto ali nedeljo ga ni bilo videti nikjer. To je jako značilno in kaže zavednost — vnic.

BESEDA IZ NARODA

Zahvala dobrim srcem

Lani, meseca maja, sem dobila prošnjo iz Gornjega Zemona, fara Trnovo pri Ilirski Bistrici, če bi bila tako dobra, da bi med ameriškimi rojaki nabrala kaj prispevkov za izboljšanje cerkve sv. Jerneja v Gornjem Zemonu. Prevzela sem to nalogo in šla od hiše do hiše prosjačit. Veliko očitkov sem na tej poti prestala, toda vseeno sem dovršila delo, na kar sem tudi ponosna.

Najprej sem stopila k Mr. A. Grdini, ki je brez pomisleka posegel v žep in dal $2. Na 74. cesti stopim k Mrs. Zakrajšek, kjer dobim tudi $2. Potem sem šla k Mr. Jakob Resniku in ga prosila, da bi mi kaj pomagal. Takoj je napisal dopis v Ameriško Domovino, kjer je pojasnil, da nabiram za cerkev oziroma za kip Srca Jezusovega.

Potem obiščem Mr. A. Roliha, ki mi je dal $2, Mr. Joe Brožič pa $1. Oba sta od tam doma. Obrnila sem se na tajnico podružnice št. 47 SŽZ, Mrs. Helen Tomažič, ki je na decemberski seji nabirala prostovoljne prispevke. Članice so podarile $7.50. Društvo Carniola Hive št. 493 je darovalo $5. Društvo sv. Ane v Newburgu je darovalo $1.

Tako sem nabirala. Več jih je, ki so darovali manjšo vsoto. Žal mi je, da ne morem vseh po imenu navesti, ker bi se dopis preveč raztegnil. Vse, kar sem nabrala z velikim trudom, sem pošteno izročila na pristojnem mestu. Nabrala pa sem $49.40. Meseca februarja letos sem poslala denar in sicer z naročilom, da gre za oltar Presv. Srcu Jezusovem. Ko sem to vsoto zbrala, sem bila hudo zbolela. Prosila sem Mrs. A. Zidanič, da mi ona vse uredi in pošlje v staro domovino. Poslala je 500 lir. Prav lepa ji hvala za njen trud. Denar smo poslali na Anton Brožiča, Gornji Zemon 54, fara Trnovo. 400 dinarjev smo poslali za cerkev Matere Božje v Videm-Dobrepolje. $6 smo dali Mrs. Shine, za popravo cerkve, $5 pa za slovenske misijone.

Sprejmite vsi, ki ste kaj prispevali, najlepšo zahvalo.

A zahvalo naj sprejme tudi Joe Fabjančič, ki me je napadel v Enakopravnosti 18. novembra 1937 pod naslovom "Gniloba 20. stoletja." Napadel me je, češ, da nabiram prispevke za bronast kip in da ga bo Mussolini vesel, ker bo kanone vlil iz njega. In vendar nisem nikdar prestopila Fabjančičev prag, da bi ga prosila za kak prispevek. Kaj je mislil, da bom vrgla puško v koruzo in šla za njim po njegovi rdeči poti? Seve, oni se bolj zanimajo za Špance. Rada bi vedela, če so Španci že kdaj kaj storili za slovenski narod.

In da boste vsi vedeli, da je dospela poslana vsota na pravi naslov, berite sledeče pismo:

Gospa Ida Brožič,
Cleveland, U. S. A.

Prejeli smo znesek 500 lir, ki ste jih Vi blagovolili zbrati med rojaki v Clevelandu za popravo podružne cerkve sv. Jerneja na Gornjem Zemonu. Smatramo za prijetno dolžnost, da se predvsem Vam, pa tudi vsem plemenitim darovalcem v svojem imenu in v imenu vseh vaščanov za to dobroto iz srca zahvalimo. Tukajšnje prebivalstvo je ubogo in bi z lastnimi sredstvi le težko popravilo svojo cerkvico, a z Vašo velikodušnostjo nam je omogočeno, da se bo cerkev dostojno preuredila. Da se vsaj nekoliko oddolžimo, se bo dne 28. marca v cerkvi na Gornjem Zemonu darovala sv. maša za cerkvene dobrotnike.

Naj Vam dobri Bog tisočero povrne Vašo dobroto in naj obilo blagoslovi Vaše družine in vsa Vaša podjetja. Z vdanim pozdravom,

Karel Jamnik,
župnik-dekan.
Anton Brožič,
Blaž Jaksetič,
cerkvena ključarja.

Trnovo, 13. marca 1938.

Torej vidite, kako so bili veseli in hvaležni naših darov v stari domovini. Zato pa še enkrat izrekam tisočero zahvalo vsem skupaj, ki ste kaj prispevali. Z božjim pozdravom,

Ida Brožič,
8501 Rosewood Ave.,
Cleveland, O.

—o—

Pevski zbor Adrija

Euclid, O.—Dva nova člana sta pristopila k našemu zboru in sicer Frank Zajec, tenorist, 21845 Ivan Ave., in Joe Krashoc, basist, 21000 N. Vine St., Euclid, O.

Zbor sprejema tudi častne člane in kdor hoče pristopiti, naj glede nadaljnega vpraša kateregakoli naših članov. Asesment je en dolar za vse leto.

Klub Ljubljana je povabil naš zbor, da bi zapel par pesmi na proslavi Društvenega doma na 29. maja.

Pevske vaje se vrše vsak ponedeljek večer ob osmih.

Članica.

—o—

Naši Škrjančki

Euclid, O.—Igra in koncert Škrjančkov predzadnjo nedeljo je izborno izpadlo. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano do zadnjega kotička, je bilo nad vse zadovoljno. Igralci so se dobro obnesli, za kar gre priznanje režiserki. Za tako veliko igro pripraviti mladino, ki ni zmožna pravilne slovenščine in ne kretenj na odru, da res veliko potrpljenja in dobre volje.

Da je imelo občinstvo res velik užitek, je dokaz ogromen aplavz, ki so ga želi mladi igralci. Za ves njen trud se režiserki v imenu Škrjančkov in njih staršev prav iskreno zahvaljujem.

Koncert je bil sijajen. Zdi se mi, da otročički niso še nikdar s takim navdušenjem peli. Ne bom opisovala programa koncerta, ker upam, da bo to kdo drugi napravil. Miss Traven, tajnica Združenih mladinskih zborov, ki jih je sedaj sedem, je bila na prireditvi in nanjo stavim upanje, da bo opisala, kakšen vtis je dobila na koncertu.

Po koncertu se je razvila zabava in ples. Vse je bilo židane volje. Potem so bile razdeljene nagrade. Obe glavni nagradi sta dobila ljubitelja naše mladine, Mr. Jelerčič in Mr. Potokar. Oba sta nagradi podarila Škrjančkom. V imenu Škrjančkov in njih staršev se dobrotnikoma toplo zahvaljujem. Kadar česa potrebujete, ne pozabite tvrdk teh naših prijateljev.

Zahvaljujem se vsem društvom, klubom in pevskim zborom, ki so nam pripomogli do gmotnega uspeha. Hvala tudi Joseph Želetu za dar, ki ga je dal v blagajno Škrjančkov.

In vi Škrjančki, poslušajte svojega učitelja, ki vas ima rad in le naprej še k večjemu uspehu. Mi smo z vami in bomo z vami, dokler nam bo moč.

Louise Jadrich.

—o—

Razno iz Maple Heights, O.

Prvi koncert pevskega društva Planina je za nami. Uspel je prav zadovoljno in v splošno zadovoljstvo vseh navzočih. Zato se moramo zahvaliti vsem navzočim posetnikom in vsem tistim, kateri so nam količkaj pripomogli do uspeha. Videl sem v veseli družbi mnogo pevcev Zvona, Slovenije, Cveta in Lire ter mnogo mojih znancev, s katerimi se nismo videli že mnogo let.

Zbor Planina ima skoro vse tukaj rojene člane in prav vzajemne, ki celo mnogokrat nas prekašajo v složnosti. Hvala gre pa staršem za dobro vzgojo svojih otrok.

Obenem se moramo zahvaliti našemu pevovodji John Zupancu, ki tako smerno deluje in se žrtvuje za povzdigo Planine, naselbine in v korist S. N. Doma. Bil je navzoč tudi naš požrtvovalni rojak in delničar Louis Ferfolia in bratje. Bili so tako zadovoljni, da so takoj postali člani Planine. Obljubili so tudi, da bodo preskrbeli našim ženskam v kuhinji S. N. Doma nekako ventilacijo, da se ženskam ne bo treba bati, da bi se prehladile. To je res lepo od njih. Koliko nam je Louis že napravil brezplačno v korist S. N. Doma. Zato priporočam podjetje bratov Ferfolia našim Slovencem.

Končno pa priporočam vsem, da se udeleže koncerta naših malih pevcev, zbora Kraljički, dne 29. maja ob treh popoldne v S. N. Domu. Pevsko društvo Zvon pa ima koncert 22. maja zvečer v S. N. Domu na 80. cesti. Na svidenje.

Fred M. Filips.

—o—

Zvončki v West Parku

Mladinski pevski zbor Zvončki v West Parku priredi svoj prvi koncert na 22. maja v Jugoslovanskem narodnem domu na W. 130. cesti. Pri koncertu sodelujejo tudi vsi ostali mladinski pevski zbori pod vodstvom g. L. Šemeta. To je prvi nastop naše mladine v West Parku. Zato bo nekaj zgodovinskega za našo naselbino, ko nam bo naša nadebudna mladina prepevala naše mile slovenske pesmi. Prijazno se vabi vse prijatelje slovenske pesmi in mladinskih pevskih zborov, da se udeležite in daste otrokom še več veselja do učenja. Že naprej vam kličemo: dobrodošli! Vstopnina za koncert in ples bo 35 centov, samo za ples zvečer 25 centov, otroci pod 12. letom v spremstvu staršev plačajo samo 10 centov. Igrala bo dobra godba pod vodstvom Tony Mohorčič. Na svidenje torej v nedeljo 22. maja ob treh popoldne v West Parku.

Fr. Mlakar, preds.

—o—

Trst v novem položaju

S priključitvijo Avstrije Nemčiji bodo nastale, poleg političnih, marsikatere druge posledice, zlasti gospodarske. Avstrija je postala sestavni del velike Nemčije in je tako vključena v njen gospodarski sistem. Zginili bodo tako vsi mednarodni gospodarski problemi med njima in postali bodo narodni. Posledice pa bodo nastale tudi v zvezi z drugimi državami, ki so imele stike z Avstrijo. Toda to ni naše vprašanje, ki naj bi ga danes razmotrivali. Zanima nas vprašanje Trsta, ki je bil kot tak silno vezan na bivšo Avstrijo in je tvoril njeno glavno izvozno in uvozno luko, uživajoč pri tem razne ugodnosti.

Položaj Trsta v zadnjih, zlasti povojnih letih nikakor ni bil rožnat in se je pravzaprav stalno slabšal. Nič čudnega ni, če so morali gospodarski krogi skrbeti, da se polažaj zboljša, ali pa vsaj vzdrži na isti višini. To pa je v teh časih najhujše konkurence in pa omejevanja prometa z raznimi carinami, mogoče le na ta način, da se pritegne čim več prometa, ki se mu mora nuditi čim več ugodnosti. V Trstu se je to v polni meri poskušalo, vendar pa rezultat ni bil zadovoljujoč. Tekma z drugimi pristanišči je bila silno težka in Trst jo je zgubljal. Nič boljše ni tudi v zadnjih časih, ko se splošne gospodarske razmere, po mnenju, ki vobče vlada, a kar smatrajo le kot navidezno, ali vsaj začasno, zboljšujejo. V jeseni je morala celo vlada priskočiti tržaškim javnim skladiščem na pomoč in jim je odredila 10 milijonov lir sobvencije.

Da si je mesto skušalo pomagati se vidi iz mnogih naporov zlasti pri modernizaciji pristaniških naprav, kljub temu, da so te bile vedno na višku. Samo v zadnjih desetih letih je bilo v ta namen investiranih preko 200 milijonov lir. Zgradili so nov pomol, pet dvonatstropnih skladišč, 28 žerjavov z nosilnostjo od 2.5 do 10 ton, skladišče za tobak, potniško postajališče in pristajališče za vodna letala ter druge naprave. Važne pa so poleg pomorskih zvez in naprav tudi zveze in naprave za promet z zaledjem. Da se tu ni počivalo se vidi jasno iz tega, ker se je do mej vsa železniška mreža elektrificirala; tako iz Trsta proti Gorici in Postojni. Stara želja Trsta je neposredna zveza z zaledjem preko Predila z dvotirno železnico. S tem bi odpadla dvojna meja od Jesenic do Bohinjske Bistrice, carinske ovire bi s tem skoro popolnoma odpadle, poleg tega pa bi se stroški sorazmerno zmanjšali. Italijansko - avstrijske tarife bi se s tem določile lahko neposredno, ravno tako pa tudi tarife z Nemčijo in Čehoslovaško. Med bivšo Avstrijo in Italijo so se tudi končala tozadevna pogajanja za Trst precej ugodno. Vendar pa stare sanje Trsta, da bi dobil dvotirno železnico preko Predila, do danes niso šle niti za korak naprej. Kljub temu se je seveda vsled tehničnega napredka precej povečala hitrost zlasti tovornih vlakov, ki prihajajo iz zaledja. Ta hitrost pa je razmeroma povečana le za malenkost. Vlak z Dunaja in z Prage je pred vojno rabil do Trsta 33 oz. 61 ur, sedaj pa 32, odnosno 54 ur.

Konkurenčna sposobnost tržaške luke je kljub vsem naporom z dneva v dan manjša in okolnosti so vedno težje. To se je še povečalo nenadoma, skoro preko noči, z združitvijo Avstrije z Nemčijo. Saj so ravno nemško luke one, ki Trstu, zlasti po vojni, ne mnogo manj tudi pred vojno, silno konkurirajo in mu onemogočajo razvoj. Predvsem gre za Hamburg in Bremen, pa tudi Gdinjo, Gdansko, Brailo, Konstanco. Njim se v manjšem obsegu pridružujejo še luke Sušak. Solun in Benetke. Nekatere sicer konkurirajo Trstu v zelo majhnem obsegu, a vendar je skupno vzeto njih delež precej znaten. Tako je na pr. šlo lani preko Gdinije 600.000 ton blaga iz severne Češkoslovaške, ki se je včasih usmerjale preko Trsta. Preko Hamburga in Bremena gre sedaj pretežni del češkoslovaškega prekomorskega izvoza. Leta 1913 je šlo preko Trsta iz sedanjega Češkoslovaškega okrog 700.000 ton blaga, leta 1927 še 538.000 ton, 1936 pa le še 287.000 ton. V tem je pridobilo pristanišče Hamburg in Bremen, preko katerega je šlo 1927 leta n. pr. 1,921,000 ton čehoslovaškega blaga. Dočim sta si bila pred vojno Trst in Hamburg v konkurenčnih ozirih precej na istem, oz. je Trst s Hamburgom lahko tekmoval, se je po vojni obrnilo popolnoma narobe. Leta 1913 je n. pr. znašal blagovni promet v hamburški luki okrog 16,000.000 ton, v tržaški nekaj preko 5 milijonov. Leta 1935 v Hamburgu 20, v Trstu pa 2.5, leta 1936 22 oz. 2.2 milijona ton. Tako je bil v hamburški promet pred 25 leti približno 3 krat, leta 1936 pa že 9 krat večji, kakor tržaški. Med tem pa se je že promet v Gdiniji povspel na 13 miljonov ton. Vidimo torej jasno, v kakšen položaj je Trst nenadoma vsled novih razmer zalezel. Ni čudno torej, če se je vsled teh razmer pojavila v gospodarskih krogih misel, da bi se Trst spremenil v industrijsko središče in da bi se kot pristaniško ne povzdigovalo več čez mero. Pojavilo se je zato tudi čisto stvarno mnenje, da bi se pričelo predvsem podpirati industrijo, ki jo je v Trstu in okolici precej, tako plavži, ladjedelnice, čistilnice petroleja itd. V tem oziru so oblasti pričele izvajati nekakšno racionalizacijo in pričele so obstoječa podjetja moderno urejevati ter njih obseg razširjati.

Tako vidimo, da je Trst kot pristanišče v času po vojni izredno mnogo zgubil, da mu je bil vsak normalen razvoj, vsaj v primeru, kot smo to videli n. pr. pri Hamburgu, Gdiniji itd., nemogoč. Ves problem je bil v povojnih letih bistveno v tem, da se kolikor mogoče prometa, ki je stalno šel preko Trsta, tudi obdrži in da se po možnosti pritegne nanj še novega. Vendar pa so bili ti napori več ali manj umetni oz.

(Dalje na 3. strani)

Sestra Dhammadinna, edina bela ženska, ki je bila sprejeta v budistovski red menihov. Poprej je živela v St. Louisu, Mo.

Če verjamete al' pa ne

Pri bari so sloneli in se pogovarjali o svetovnih dogodkih, predvsem o španski in kitajsko-japonski vojni.

"Bom jaz eno povedal," se končno oglasi mesar Fric, ki je dozdaj le bolj poslušal.

"No, pa ti povej," ga silijo od vseh strani.

"Veste, če prav premislimo in pretuhtamo, Kitajci so si sami krivi te vojne, ki divja v njih deželi."

"Glej ga, štrameta, kaj pa tebi pade v glavo! Saj so vendar Japonci udrli v Kitaj!" se sliši proteste od vseh strani.

"Tisto je že res, toda, kaj niso Kitajci sami iznašli smodnika, vas vprašam?" se odreže premeteni Fric.

PO DEŽELI ŠKIPETARJEV

Po nemškem izvirniku K. Maya

"Allah akbar —!" je prestrašen mrmral Humun. "Vse ve! Njegovo uročno oko mu je vse povedalo!"

Habulam je šinil pokonci.

"Ne, ne, nič ne ve, prav ničesar!" je kričal. "Ne poznam tistih ljudi, effendi, ki si jih imenoval, nobenega ne poznam!"

"Ali nisi bil z njimi na stolpu?"

"Ne."

"Ali niste stali do pasu v vodi?"

"Ne!"

"In nato je eden zlezel po cevi vrtne brizgalne na tla, prislonil lestvo in vas rešil iz neprijetne kopeli?"

"Ne!"

Vse huje je kričal.

"In potem ste se sušili v kuhinji?"

"Prav nič ne vem o tem!"

"In prej še, ali vas ni bilo vseh devet v votli kopi?"

"Nikake votle kope nimam!"

"Blizu stolpa stare matere stoji."

"Ni res!"

"Pokazal ti jo bom! Povem ti, tičal sem med snopi trdo za vami, vsako besedo sem čul, ki ste jo govorili!"

Odskočil je in me osupel gledal.

"Ali ni Miridit zavihtel noža nad starim Mubarekom, ali mu ni povedal nekaj prav krepkih, tistemu staremu grešniku, lažisvetniku, ki je toliko let varal dobro strumiško ljudstvo. Ali nisi ti sam staremu Mubareku prinesel mazila za njegove rane? In Mubarek je dejal, da bom moral umreti desetkratne smrti. Na kosce me morate razsekati, je zahteval, in ščukam v ribnik vreči."

Habulam se je sesedel.

"Nič—nič—ne—vem—!" je jecljal.

"No, bomo pa tegale Suefa vprašali. On bo vedel. In če se ne bo spomnil, mu bomo z udarci osvežili spomin."

Tedaj se je Suef obrnil, pokazal zobe, zarenčal ko zver in siknil:

"Pes! Misliš, da se bojim tebe in tvoje bastonade? Ali si me čul stokati? Mar meniš, da me boš z bastonado prisilil k priznanju?"

"Pa povej resnico, če si upaš!"

"Da, upam si! Tako je, kakor si dejal! Ubiti smo te mislili! Ni nam uspelo! Toda pri Allahu, ne boste prišli daleč in krokarji bodo požrli vaša trupla!"

"Meša se mu, meša se mu!" je vpil Habulam. "Bolečine so mu zmešale možgane!"

"Strahopetnež!" je siknil Suef.

"Gospod, vprašaj tudi Humuna!" je svetoval Halef. "In če noče govoriti, mu jih prisodi še dvajset!"

Stopil je k Humunu in ga prijel za ramo.

Preplašen je kriknil:

"Pusti me, ti šejtanov hadži! Vse bom priznal, vse vse!"

Zadovoljno se je muzal Halef.

"Ali ni bilo tako, kakor je pravil effendi?"

"Da da, čisto tako je bilo!"

"Tudi njemu so bolečine zmešale pamet!" je kričal Habulam.

"No," sem dejal, "imenoval ti bom dve priči, ki nista dobili bastonade, ki jima torej bolečine niso zmešale pameti."

Obrnil sem se k Jankotu.

"Janko, povej, ali je Habulam res nedolžen?"

"Umoriti vas je mislil."

Ves iz sebe je kričal Habulam:

"Lopov! Dobro veš, da te bom kažnoval za tvojo nepokorščino! Zato lažeš! Maščeval bi se rad že vnaprej!"

"Anka, povej, ali nisi videla, da je tvoj nekdanji gospodar pomešal mišnico v jajčnik?"

"Da, natančno sem videla."

Tedaj je dvignil Habulam roke kakor k prisegi in zavpil z velikim glasom:

"O Allah, kaka laž! Effendi, prisegam pri preroku in pri vseh svetih kalifih, da sem nedolžen!"

"Murad Habulam, krivo si prisegel in—"

Prekinili so me.

Da je Habulam lagal, tega mu niso zamerili, da pa je skušal svojo laž potrditi s prisego, da je onečastil prerokovo ime in pobožne kalife s krivo prisego, to pa je silno razdražilo navzoče mohamedane.

Halef je zagrabil za bič, jezno mrmranje je šlo po služinčadi, ki je bila menda po večini mohamedanska. Humun pa se je postavil na razbičane noge, šepal pred svojega gospodarja in mu pljunil v obraz.

"Fej! Bodi proklet na vse veke! Tvoja strahopetnost te bo spravila v džehenno! Služil sem gospodu, ki ga bo pokopal Allah v najgloblje pogubljenje! Nočem ti več služiti! Poprej pa bova še obračunala!"

In že je tudi Suef stal pred Habulamom, mu tudi pljunil v obraz in dejal:

"Sram te bodi! Onečastil si svoja stara leta! Tvoja duša naj bo pogubljena in tvoj spomin naj ugasne med pravimi verniki! Nič več nočem imeti posla s teboj!"

In odšepala sta vsak na svoje mesto.

Tak je mohamedan. Rop, umor bo brez posebnega pomisleka poravnal s svojo vestjo, svojega preroka in njegovih naslednikov pa ne pusti sramotiti.

Habulam je stal, kot da je strela udarila v njega. Prijel se je za čelo pa vrgel roke v zrak in kričal:

"Allah Allah! Grešil sem! Pa popravil bom svoj greh! Priznam, umoriti sem vas mislil, priznam, da sem namešal mišnice v jajčnik!"

"Allah illa 'llah wa-Muhammad rasulu 'llah!" je zadonelo v krogu.

In Halef je stopil k njemu, mu težko položil roko na ramo in dejal:

"Tvoja sreča, da si prisego preklical! Moj gospod bi mi sicer ne dovolil, pa prisegam ti pri bradi prerokovi, sonce tvojega življenja bi šlo v zaton, preden bi bil zapustil tole hišo!"

"Priznaš torej, da si kriv?"

"Da."

"Potem pa si si tudi zaslužil kazen, ki smo ti jo določili. Gospod, koliko jih bo prejel?"

"Sto."

Stari grešnik je poskočil.

"Sto? Ne preživim jih!"

"Čisto tvoja zadeva! Sto jih dobiš na podplate!"

Ves polomljen se je sesedel. Kolena so se mu tresla. Velik zločinec je bil, pa še večji strahopetnež.

"Usmiljenje!" je stokal. "Allah ti bo povrnil!"

"Ne, Allah bi se srdil nad menoj, če bi ne izvršil, kar naroča njegova postava. Grešil si in greh mora biti kaznovan! In kaj bi rekla Suef in Humun, če bi tebi odpustil kazen, njima pa je nisem!"

"Bastonado mu dajte!" je klical Suef.

"Sto jih mora dobiti!" je pritrjeval Humun.

"Čuješ!" je pravil Halef. "Allahova volja je in tudi mi hočemo, da dobiš zasluženo kazen! Pojdi sem! Položi dolgost svojih udov na tole znamenito klop, da te privežemo trdno in nepremično!"

TRST V NOVEM POLOŽAJU

(Nadaljevanje z 2. strani)

je bil ves promet, ki je šel na ta način preko Trsta, le nekako umetno, ne pa naravno vezan na luko. Pri najmanjšem tresljaju, se je to lahko obrnilo v nasprotno smer.

Ko je nenadoma nastal tako važen političen preobrat, in se je Avstrija združila z Nemčijo, je seveda nujno morala nastati v tržaških gospodarskih krogih velika nervoznost. To se je tudi na zunaj pokazalo. Saj je razumljivo. Najbližje svetovno pristanišče Avstrije je bil naravno Trst. Z novim položajem pa se je to spremenilo. Nemčija sama bo seveda najprej skušala kriti vse potrebe, ki jih ima, v svoji lastni državi. Tako n. pr. bo sedaj les, ki ga je morala v ogromnih količinah uvažati, dobavljala z nove pokrajine. Čeprav je bila Avstrija včasih eden glavnih izvoznikov lesa v Evropi, bo vendar njena produkcija komaj krila potrebe države in bo morala Nemčija velike količine uvažati še z drugih držav, in sicer od 700.000 do 800.000 m3 letno. Seveda bo morala tudi Italija iskati novih tržišč, ker z Avstrije ne bo mogla več dobavljati dovolj lesa. Od tu pa je lani uvozila 74 odsto vsega uvoženega lesa. Kakor izgleda in je tudi naravno, bo postala odslej Jugoslavija njen glavni dobavitelj. Brez dvoma je, da bo tudi Trst s tem nekoliko pridobil, vendar pa ne toliko, kolikor je izgubil.

S tem v zvezi je brez dvoma nova smer, v katero so pričeli uvajati tržaški gospodarstveniki svojo gospodarsko politiko. Prvič so napisali v svojih časopisih, za Slovence izredno važno, a tudi staro znano ugotovitev in dejstvo, da je Trst za slovensko gospodarstvo okno v svet. Računajoč, da so nameni te ugotovitve iznešene dne 15. marca t. l. v "Il Piccolo di Trieste" odkriti, smatramo, da bi moralo biti to načelo tudi načelo našega slovenskega gospodarstva, ki hira ravno na tem, ker nima odprte zveze z morjem. Tako se je zgodilo, da so tržaški gospodarstveniki opozorili Slovenijo na svojo luko, in to ravno v trenutku, ko je prispela kriza tržaške luke do vrhunca. Zgodilo pa se je to še v zvezi z gori navajanim dogodkom, ko bo morala vsled tega Italija iskati novega tržišča za nakup lesa, za kar ji je zopet najbližje Slovenija, ki šteje, kakor navaja člankar v citiranem "Piccolu," 2,000 žag in ki nažaga med jugoslovanskimi pokrajinami največjo količino lesa za gradbe v svrho izvoza in je dejansko največja proizvajalka lesa v absolutnem smislu." Tako bi s to popolno preusmeritvijo tržaškega gospodarstva Trst pridobil v dvojnem smislu: prvič, pridobil bi novo tržišče lesa, drugič pa navezal nase zopet svoje naravno gospodarsko zaledje, ki mu je l. 1914 še, ko je bil njegov promet najvišji, izpopolnjevalo nad tretino njegovega celokupnega prometa. S tem bi se pa na drugi strani oživelo tudi slovensko gospodarstvo, ki že dve desetletji išče izhoda na morje.

Kljub temu, bo seveda ostalo za Trst še vedno odprto vprašanje, kako se približati čimbolj najvišji točki, ki jo je kedaj dosegel v prometu t. j. leta 1914. in pridobiti si še ostalo zaledje. To je pa gotovo danes zanj zelo neugodno vprašanje in rešitev se je vsled zadnjih dogodkov silno, silno otežkočila. Domneve o tem, kako naj bi se rešilo to vprašanje za Trst in kakšne so možnosti sicer spadajo v okvir tega članka vendar pa se jih z ozirom na razne okolnosti, danes ne bomo dotikali. Jasno pa je, da se bo ves promet Avstrije naglo usmeril proti nemškim pristaniščem, kar je edino naravno in zlasti za totalitarne države, ki vodijo osamosvojitveno politiko, razumljivo. Trst pa bo vedno predstavljal točko, na katero bo silil ves srednjeevropski promet in s tem tudi politika.

Trst je v teku zadnjega leta in zadnjih dogodkov zašel v položaj, ki mu ustvarja sicer izvesno negotovost, kar se tiče bodočnosti. Okoli njega se bodo odigravali marsikaki važni in odločilni dogodki in jasno je, da bomo o njem tudi v javnosti vedno več slišali.

—o—

IZ DOMOVINE

—V Ljubljani je v cvetu mladosti umrla Verica Čepeljnik.

—V Belgradu je 13. aprila umrl Franjo Gregorič, višji svetnik državne železnice.

—Smrtna nesreča Slovenca pri Sisku. Med postajama Lekenik in Greda blizu Siska so našli te dni na železniški progi nekega mladeniča, ki je bil ves okrvavljen. Mladenič je očitno padel z vlaka ter se smrtno ponesrečil. Našli so ga, ko je mladenič že umiral, ter so ga prepeljali v bolnišnico v Sisek, kjer pa je čez nekaj ur izdihnil. Po dokumentih so ugotovili, da je mladenič doma iz Slovenije, in je potoval z vojaškim transportom v Slovenijo. Ime mu je bilo Viljem Mihič ter je doma iz ljubljanske okolice.

—Dva ponesrečenca. V Stražišču pri Kranju je zbolel 70 letni upokojeni železniški čuvaj Valentin Logaršek za pljučnico. Med boleznijo se mu je bledlo, tako da je pograbil revolver in se ustrelil v glavo. Njegovo stanje je nevarno. — V Stranski vasi pri Grosupljem so se vnele hlače 78 letnemu preužitkarju Antonu Bučarju. Starček je skočil iz kuhinje na prosto, toda obleka je že vsa gorela, tako da je dobil hude opekline po vsem telesu.

—101 leto starosti je v četrtek dočakala Terezija Kolarič iz Središča v Prekmurju. Še pred nekaj leti je Terezija redno hodila na trg v Čakovec in prinašala s seboj domače pridelke. Spomin ima izredno dober, saj se spominja še vseh dogodkov iz leta 1848. Starka je tudi v tej visoki starosti popolnoma zdrava.

—V Velikih Laščah je umrla gospa Danica Brejčeva, rojena Špadijer. Pokojnica je bila doma iz Črne gore, hodila pa je na letovanje v Velike Lašče, ki jih je vzljubila. Tam se je seznanila tudi s sinom velikolaškega organista g. Mirkom Brejcem, sedaj učiteljem v Štrekljevcu, s katerim se je pred kratkim poročila.

—V strahu pred smrtjo si je olajšal vest. Pred leti je bilo Mariji Majdetovi iz Poljan pri Mirni peči na sejmu ukradeno 9,000 dinarjev, ki jih je bila prejela za prodane vole. Marija Majdetova je obdolžila tatvine mešetarja, ki ji je pomagal mešetariti. Njen sum je zlasti potrjevalo dejstvo, da je mešetar prej vedno hodil z njo po sejmu, a ko je opazila, da je okradena, se je brž izgubil. Resnica pa je le prišla po 10 letih na dan. Marija Majdetova je izvedela, da je bil mešetar nedolžen. Njen sosed je te dni hudo obolel, pa ga je zapekla vest in je izdal svojo skrivnost. Dal je poklicati Marijo Majdetovo in ji je povedal, da jo je on okradel. Storil je to na nenavadno spreten način. On je bil tisti, ki je od nje kupil par volov, potem pa ji je znal izmakniti denar, da je tako dobil vole zastonj. Ves denar ji je zdaj vrnil, po vrhu pa ji je dal še 2,000 dinarjev za obresti. Tako se je spravil s svetom in si olajšal vest, ki ga je pekla celih 10 let.

—V Novem mestu je po kratki bolezni umrl Josip Bergmann, lekarnar.

—V Ljubljani je umrla ga. Marjeta Poženelj, roj. Tavželj.

Na Glincah v Ljubljani je umrla Marija Likar, roj. Reich.

—o—

IZ PRIMORJA

—Dva grobova. Umrl je po daljšem bolehanju v videmski bolnišnici g. Andrej Štergulc, posestnik in mesar v Bovcu. Bil je podjeten in zaveden mož. Prepeljali so ga domov v Bovec, kjer so ga v nedeljo 27. marca številni prijatelji in znanci spremili k zadnjemu počitku. — V Gorici je legel v grob, star 52 let, g. Viktor Poljšak iz Šmarja na Vipavskem. Kot uradnik deželnega odbora se je v prvih povojnih letih veliko pečal z vojnimi odškodninami in je ta posel opravljal še tudi pozneje, ko so bili tozadevni deželni uradi ukinjeni. Poznala ga je vsa dežela. Par let je moral prebiti tudi na jugu.

—Spomenik padlim na Sv. gori. Na vzhodnem grebenu svetogorskega pobočja, oddaljenem od Marijinega svetišča par streljajev, se dviga spomenik junakom, ki so padli v svetovni vojni v krvavih bojih za svetogorski vrh. Spomenik so dogradili v zadnjih mesecih. Iz obsežnega, več metrov visokega kvadratnega stebrišča v rimskem slogu rase proti nebu kamenit, štirioglat steber, ki zre do Adrije in do severnih meja. Načrt za spomenik je izdelal naš kraški rojak prof. arhitekt Fabiani, ki se je ovekovečil že v predvojni dobi z mnogimi pomembnimi deli. Po njegovih načrtih je bil zgrajen tudi nekdanji Trgovski dom v Gorici. Spomenik na Sv. gori bodo blagoslovili 24. maja ob priliki, ko bodo imeli italijanski infanterijci svoj vsakoletni manifestacijski zbor, ki bo letos v Gorici.

—Svetogorska 400-letnica. — V nedeljo 26. junija se bodo pričele cerkvene svečanosti in pobožnosti, ki so določene v proslavo 400-letnice, ko se je prikazala nebeška Mati ubogi grgarski pastirici Urški Ferligojevi.

—Podzemeljska jama v Škocijanu. Škocijanske podzemeljske jame ne uživajo še svetovnega slovesa kot postojanke, vendar pa lahko tekmujejo z njimi zaradi bolj učinkovite preproste naturnosti in še nedotaknjenih in nerazkritih podzemskih čarov in tajn. Pokrajinski urad za turizem v Trstu in krajevni odbor Kaja (Ital. planinskega društva) sta izvršila v zadnjem času več del, da bi dvignila zanimanje in obisk Škocijanske jame. Poleg avtobusnih zvez, ki vežejo Trst z 20 km oddaljenim Škocijanom, bo v kratkem stopila v promet posebna koriera, ki bo vozila iz Opatije v Škocijan. Med največje lepote in prelesti, ki jih nudi Škocijanska jama, spada gotovo tek reke Timave, ki gre skozi vso jamo in ustvarja nešteto tolmunov, slapov in skrivnostnih globeli. Pri Sv. Ivanu kraj Devina stopi potem Timava v zunanjo krasoto naše zemlje.

—o—

Zanimive vesti iz življenja naših ljudi

Kampanja Kranjsko Slovenske Katoliške Jednote za pridobivanje novega članstva je sijajno uspela. Tekom kampanje je pristopilo k tej najstarejši slovenski bratski podporni organizaciji nič manj kot 859 novih članov in članic. Prvi v vrsti agitatorjev za novo članstvo je Mr. Ivan Grm iz Puebla, Colo., ki je dobil največ novih članov. V mladinski oddelek je bilo sprejetih 380 članov in članic, v odrasli pa 479. Vpoštevajoč razmere, se mora priznati, da je rezultat kampanje nad vse lep in zadovoljiv.

V Chicagu je preminula rojakinja Mrs. Mary Lagen. Pokojna je dosegla starost 58 let in je prišla iz domovine pred 28. leti. Rojena je bila v Prekmurju. Tu zapušča dva sinova, dve hčeri in enega brata.

Poznani odlični rojak Mr. Matt Sojat iz Calumeta, znani časnikar in bivši urednik lista "Hrvatska," je bil od jugoslovanske vlade odlikovan z redom jugoslovanske krone. Mr. Sojat je pravkar praznoval svoj 74. rojstni dan.

V So. Chicagu je preminula rojakinja Jennie Franko, rojena v Logatcu na Notranjskem. Tu zapušča moža, tri sinove in štiri hčere.

V Pittsburghu je preminul rojak Anton Gašperšič, star 56 let in doma iz Prema pri Ilirski Bistrici na Primorskem. Tu zapušča sestro, v stari domovini pa sina, hčer in 89 let staro mater. Istotam je umrl Frank Pugelj, star 43 let in rojen v Koseznah pri Ilirski Bistrici na Primorskem. Zapušča ženo, sina in hčer.

V Cooperstownu, N. Y., je preminul rojak Frank Bradly, znani farmar, star 60 let. Bil je doma iz Zarečja pri Ilirski Bistrici na Primorskem. V Ameriki je živel 35 let. Tu zapušča ženo in tri odrasle otroke.

Ana Metelko, Peoria, Ill., je bila te dni močno poškodovana, ko jo je povozil avtomobil. Nesreča je je zadela na potu v prodajalnico. Nahaja se v bolnišnici.

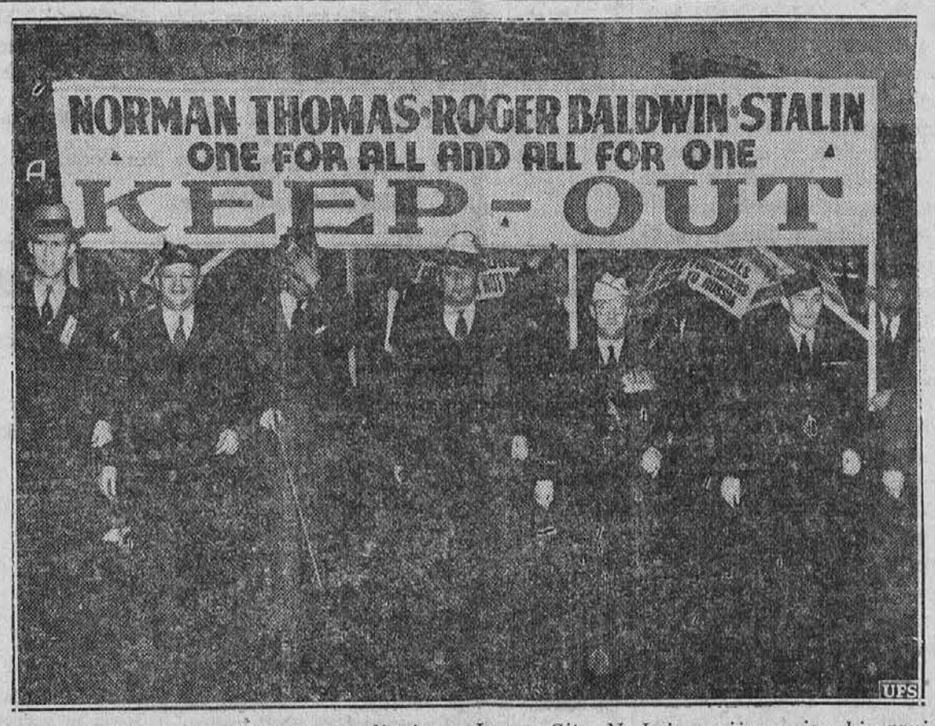

Ameriški vojni veterani paradirajo po Jersey City, N. J. in nosijo napise, ki pravijo, da naj ne hodijo v mesto taki provokaterji, kot so Norman Thomas, Stalin in podobni.

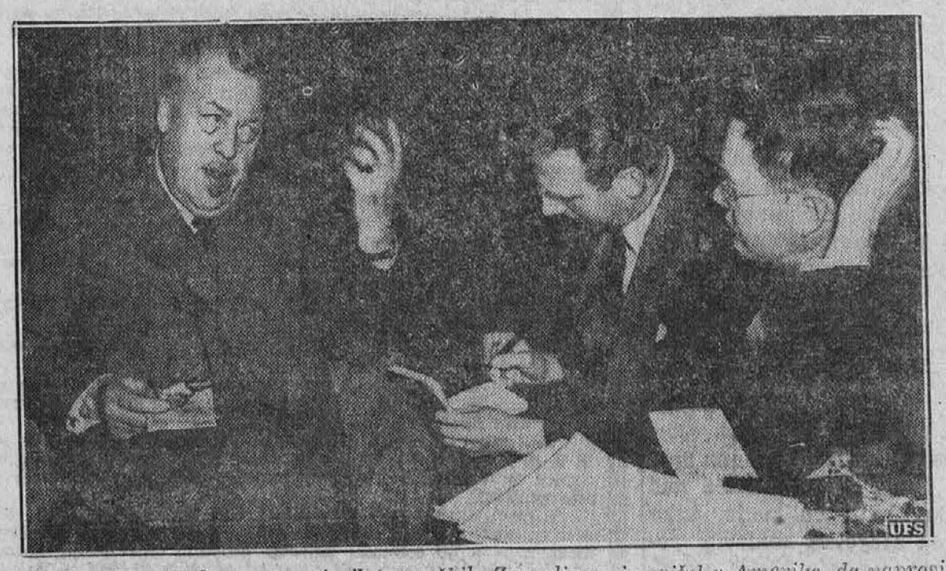

Dr. Hugo Eckener, znani pilot nemških Zeppelinov, je prišel v Ameriko, da naprosi vlado Zed. držav za helij, negorljivi plin za nemške Zeppeline. Helij se dobi edino v Zed. državah in naša vlada ga ne proda, če bi se rabil v vojne svrhe.

MALI OGLASI

Stanovanje

se odda, 6 sob, samo za sobe. Vprašajte na 5427 Homer Ave. (116)

Delo dobi

starejša ženska za hišna opravila in da bi skrbela za bolno osebo. Stanuje v hiši. Oglasite se med 7. in 8. uro zvečer na 19012 Arrowhead Ave. (115)

Stanovanje se odda

jako čedno, štiri sobe, kopališče, zgorej, vse udobnosti. Tudi garaža na razpolago. Vprašajte na 663 E. 160th St. (115)

Murnov Martin

(Za "A. D." prestavil M. U.)

Žef je napravil začuden obraz. A muzal se je, medtem ko je vprašal: "Kaj? Kako to?"

"Ali me ne razumeš? Nu, pa povej mi, kaj te sedaj zadržuje?"

"Saj bo kmalu zima tu," se je Žef smejal in se gugal v kolenih. "Tedaj se bo zopet pričel pošten lov."

"Tako, ti potepuh, mar imaš zopet kak košček že na muhi?"

"Že mogoče!" se je muzal Žef. Omaknil je z jezikom, odrinil s komolcem hlapca ter stopil na dvorišče.

Smeje se je gledal oni za njih ter s pogledom ošvrknil lepo okrašeni fantov klobuk. "Ti, čuj," je zaklical za njim. "Le pazi se, da ti kak lovski čuvaj ne prekriža poti. Lahko bi te vprašal, kje si dobil tisto lepo pero."

"Naj le vpraša! Mu bon že izbil radovednost iz glave," se je bahal Žef preko ramena. Potem je porinil klobuček na levo uho in žvižgaje šel proti hiši. Debelolična dekla ga je srečala in kakor je hitro šinila mimo njega, vendar je našel Žef še vedno dovolj časa, da jo je z očividno dobro vajenim posegljajem vščipnil takaj, kjer je bila lepo okrogla. Med hišnimi vratmi je trenutek postal ter si vihal brčice. Potem je negotovega smeška odprl vrata v izbo. Ta je bila prazna. Iz sosednje kambre se je oglasil gospodarjev glas:

"Kdo je?"

"Jaz sem, Žef!"

"Takoj pridem. Le sedi medtem."

Ob vogalu mize je sedel Žef na klop, položil poleg sebe klobuk in iztegnil noge.

Tedaj je stopil iz kambre mladi gruntar. Bil je še golorok. Imel pa je že oblečen pisani telovnik ter si je najbrže baškar hotel oviti okolo širokega srajčnega ovratnika ovratnico od črne svile. Njegov obraz je bil nekoliko bled. Poslovna resnost je govorila iz njegovih potez. V pozdrav je pokimal. Žef se ni ganil in je mežikaje gledal mladega gruntarja, ki je stopil proti omarici v steni ter vzel iz nekega predalčka dobro natrpano vrečico. Počasi je Martin razrešil vozel, odvil vrvico, segel v vrečico ter odštel na mizo vrsto svetlih goldinarjev. "Tako, Žef, tu imaš svoj tedenski zaslužek."

Fant je z očmi preštel in napravil osupel obraz. "Gospodar, tu si se uštel. Pet goldinarjev je preveč."

"To je zato, ker si se tako lepo obnašal včeraj ob jezeru doli. Ko bodo ljudje o tem govorili, tedaj bodo vedno dostavili: Tisti, ki je fantička rešil z jezera, je od Murnovih doma. In tako čast mora gruntar plačati."

"Sedaj je dobro!" je izbruhnil fant. "A ko sem prišel notri, sem že mislil —." A kar je mislil, je raje požrl. "Nu tedaj, pa rečem boglonaj tisočkrat!" Nekako v zadregi se smehljajoč je spravil odšteti denar v žep.

Oprši pest ob mizo, je stal Martin ob mizi ter gledal fanta. Potem je vprašal: "Kako kaj izgleda tam gori?"

"Ni slabo. Že polovico onega, kar je ležalo, smo pospravili. Pa saj delamo kakor divjaki. Jutri zaraną bom že zopet gori."

"Dobro! Nu, pa zbogom za danes!"

"Zbogom, gospodar in še enkrat boglonaj!" se je namuznil Žef, vzel klobuk in stopil proti vratom.

Tedaj je zaklical Martin za njim: "Ampak, čuj, ko boš zvečer zopet v gostilni, se nekoliko vzdržuj."

"Kakor pač pride!" se je zasmejal Žef in prijel za kljuko.

Martin je namršil obrvi in nekako zatrepetalo je okolo njegovih usten, ko je gledal fanta, ki je stopil v vežo.

"Moram priznati: lep je!" je mrmral mladi gruntar, ko so se vrata zaprla. "Tak, seveda, tak posebno bode v oči."

Zunaj v veži se je Žef sklonil vsled komaj zadrževanega smeha. To je bilo vendar nekoliko predebelo presenečenje zanj. Surovosti in odpoved je pričakoval, ko je vstopil, a žvenkljajočega žepa, pohvaljen in nagrajen je odhajal. To bo vesela nedelja danes! Sedaj bo lahko zopet spregovoril besedico s tistimi, ki so ga sinoči pri birtu obrali pri kartah do poslednjega groša. Podvzetno je potisnil klobuček na uho ter stopil na dvorišče, ki se je že kopalo v svetlem soncu. Veselo žvižgaje je šel proti dvoriščnim vratom. Ko je skozi sadovnjak pogledal proti plotu, ki je ločil Gorenjčev in Murnov grunt, je ugledal modro ruto, ki se je za deskami svetila. "Danes imam dober dan!" Zavihal si je brke ter šel po rosni travi proti plotu. Neslišno je razmaknil veje grmičevja ter se z obema rokama oslonil na plot in smehljaje se gledal dekle, ki je hodilo v vrtu od gredice do gredice in pregledovalo škodo, ki jo je napravil sinočišnji vihar.

Tudi Cecilija je bila že nedeljski opravljena. Nad temnorujavim, ozko nagubanim krilom je imela prepasan svetlomoder, vijoličasto se svetlikajoč židan predpasnik. Mladostna prsa je ovijal ozek črn modrec, na katerem so se svetile srebrne verižice. Okolo ramen je imela ruto od modre, bogato rožaste svile, čije dolge franže so se ob vsakem koraku zazibale in se svetlikale.

Cecilija je bila fanta že zdavna opazila. Saj ji je šinila, ko so se razmaknile veje v meji, temna rdečica v lica. Vendar ni izdala niti z najmanjšo potezo, da je njegov prihod opazila. Resnega obraza je gledala grmiče cvetja ter odtrgala sem pa tja kako cvetko, ki je srečno prebila mokroto zadnjih dni in pa silo sinočnega viharja. Žef je brezmično slonel ob plotu, smehljal se, ter sledil sleherni dekletovi kretnji. Pri tem je svetilo in se smejalo nad obema toplo sonce, vse naokolo na drevesih in grmičevju je žarelo uvelo listje v svoji rumenkasti in rudečkasti barvi. Na strehi so grulili golobi, iz meja se je oglašalo tanko ščebljanje siničk, a sedaj tu, sedaj tam se je oglašalo vabljivo petje kosa.

Konečno je fant prekinil molk. Popravil si je klobuk. "Dobro jutro, tovarišica!"

Cecilija je pogledala in kazala se presenečeno. "Ah, ti si tu? Dobro jutro! Saj te niti nisem slišala prihajati."

"Danes bo lep dan. Kdo bi si bil mislil včeraj! A povej, kako si kaj spala po včerajšni vožnji?"

Smejala se je, da so se med rudečimi ustnami lesketali beli zobje. "Po takem naporu pač človeku spanec prija!"

"Res? In sanjala nisi ničesar?"

"Sanjala?" Napravila je tak obraz, kakor da jo je kdo vprašal, dali je sinoči odlomila pečate na Salomonovi knjigi. "Sanjala? Ne da bi jaz vedela! Kakor polh v zimi sem spala." Hitro se je sklonila nad cvetko, kajti čutila je, kako ji pod njegovim zvedavim pogledom postaja čelo vroče. Predrznež! Pač je najbrže menil, da se da pogledati v nje sanje, kakor se pogleda skozi svetlo okno v izbo.

Potem sta molčala oba vse dotlej, dokler ni Žef pokazal skozi presledek med drevesi. "Le poglej! Danes izgleda nekoliko drugače nego pa včeraj!" Menil je jezero, od katerega je bilo videti v daljavi tenak trak, brez valov, podoben sivemu, svetlo se lesketajočemu svilnatemu tračku.

Cecilija je molče pokimala ter si je dala zopet opraviti s šopkom, katerega je natrgala.

"Kaj pa počenjaš?"

"Par cvetlic sem nabrala za šopek. Mnogo pač ni več najti."

"Nu, glej, jaz pa sem mislil, da imaš že zadosti — zadosti za dva. Kako bi neki bilo, ko bi razdelila? Saj ne bi mojemu klobuku pristojala slabo taka cvetka, posebno ako bi prišla od tebe!"

V zadregi je zmajala glavo. "Kar sem jaz našla, rabim sama."

"Ako te pa prav lepo prosim? Glej, tako sebična vendar ne moreš biti!"

Pri tem je napravil tako ponižen obraz, da se je morala zasmejati. "Pojdi, pojdi, nikar se ne delaj tako lepega! Vedno, mislim, tudi nisi tako ponižen kakor jagnje!"

"Kaj? Jaz sem pa mislil, da sem izmed pridnih najpridnejši."

"Nisem vedela tega — le spomni se dobro na včeraj!" je dejala špičasto in namršila obrvi.

"I, dekle! Saj menda vendar ne boš huda name? Le sama povej, če si nisem včeraj poljubčka zaslužil? Da ali ne? In ker si imela že toliko šnajda, si resnično nisem mogel več pomagati — tako si mi dopadla! Kaj morem jaz za to, če mi je bil tak lep boglončkaj od tebe tisočkrat ljubši, kakor vsaka druga zahvala!"

To se je glasilo tako gorko, tako odkrito in pošteno, tako veselo prisrčno, da je morala Cecilijo takoj zapustiti jeza, katere seveda ni vzela resnično tako resnim. "Nu, da," se je smejala, "ali je pa treba kar tako precej zagrabiti kakor hlapec pri zabeljenih žgancih?"

VLOGE v tej posojilnici

zavarovane do $5000 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

Sprejemamo osebne in društvene vloge

Plačane obresti po 3%

St. Clair Savings & Loan Co.

6235 St. Clair Ave. HEnd. 5670

Senator Robert J. Bulkley, ki letos ponovno kandidira za ta urad v državi Ohio. Senator Bulkley vedno rad stori, kar mu je v moči, za slovenski narod.

ZASTONJ! - 300 SERVEL ELECTROLUX LEDENIC!

Vaša izbera J600 plinskega modela ali J-603 petrolskega modela za na farme. Cene od $295 naprej. Dostavljene na dom brezplačno. 12.2 kvadratnih čevljev prostora, 3 pladnje za led, notranjost iz porcelana.

Da dobite to ledenico vam je treba samo dokončati v 25 besedah ali manj, sledeči stavek:

"I like P & G White Naptha Soap because————"

Listke za kontest dobite pri

SPECH BROS. GROCERY

1100 East 63 Street

V Spech trgovini je razstavljena Servel Electrolux ledenica od

KREMZAR FURNITURE

6806 ST. CLAIR AVENUE

Tam je tudi zastopnik, ki vam demonstrira Electrolux.

Zmagovalci v kontestu bodo oznanjeni vsaki dan na P & G White Naptha Radio programu "The Guiding Light"

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894. inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

POSLUJE ŽE 45. LETO

Glavni urad v lastnem domu: 508 No. Chicago St., Joliet, Illinois

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD $4,000,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 116.71%

K. S. K. Jednota ima nad 35,000 članov in članic v odrasłem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 185

V Clevelandu, Ohio je 15 naših krajevnih društev.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega obstanka nad $6,700,000

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM in NAROD!"

Če se hočeš zavarovati pri dobri, pošteni in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri **Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti**, kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 55. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko za $250; $500; $1000; $1500 in $2000 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B." Mesečni prispevek v mladinski oddelek je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do $450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do $1000.00 posmrtnine.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se lahko za $2.00: $1.00 in 50c na dan ali $5.00 na teden. Asesment primerno nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu najmodernejših vrst zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervo izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnih asesmentov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote," ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogočne in bogate podporne organizacije, potrudi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spadajočega k tej solventni katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 55. leta. — Za nadaljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 508 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

V JUGOSLAVIJO

SAMO 7 DNI

če potujete na ekspresnih parnikih:

BREMEN • EUROPA

Brzi vlak ob Bremen in Europa v Bremerhaven zajamči udobno potovanje do Ljubljane

Ali potujte s priljubljenimi ekspres. parniki:

COLUMBUS

HANSA • DEUTSCHLAND

HAMBURG • NEW YORK

Izborne železniške zveze od Cherbourga, Bremena ali Hamburga

Strokovnjaški nasveti glede vizejev za priseljence in obiskovalce.

Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali

1430 Euclid Avenue Cleveland, Ohio

HAMBURG-AMERICAN LINE

NORTH GERMAN LLOYD

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je Bogu vdan za vedno preminul nad nadvse ljubljeni soprog, oče in brat

Mike Bukovnik

Blagopokojni je bil rojen dne 29. septembra leta 1871 v vasi Tupaliče pri Kranju na Gorenjskem. Preminul je dne 10. aprila ob 12:40 uri popoldne ter bil pokopan iz hiše žalosti po opravljeni zadušnici v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. dne 14. aprila ob 10. uri dopoldne na Kalvarijo pokopališče. Pokojni je bil član društva "V Boj," št. 53 SNPJ. Poleg močno žalujoče soproge, dveh sinov in štirih hčerk, zapušča tukaj polbrata Petra ter v stari domovini polbrata Andreja in polsestro Ivano poročeno Pintar.

Tem potom se želimo najlepše zahvaliti vsem onim, ki so položili vence na krsto našega blagopokojnega soproga in očeta. Našo najlepšo zahvalo naj prejmejo sledeči: Družina Peter Bukovnik, družina Joe Smith, družina Mrs. Frances Turk, družina Grozde, družina Joe Turk, Girard, Ohio, Mr. in Mrs. Frank Zupančič in družina, Edna Ave, Mr. in Mrs. Joe Grošel, Mr. Anton Morella, venec sosedov in prijateljev, Grahling Bross Co., Local 716 of Grahling Bross. Co., Employees of Grahling Bross. Co., Local 32 of White Motor Co., Employees of Test Department White Motor Co., društvo "V Boj" št. 53 SNPJ, društvo Waterloo Grove Camp 110 W. C.

Našo najlepšo zahvalo naj prejmejo številni darovalci za svete maše, katere se bodo brale v mirni pokoj blage duše. Najlepšo zahvalo naj prejmejo sledeči: Mr. in Mrs. Peter Bukovnik, Mr. in Mrs. John Bukovnik, Mrs. Frances Turk, E. 66 St., Mr. in Mrs. Joe Turk, Mr. in Mrs. Louis Turk, Mr. in Mrs. Frank Turk, Westropp Ave., Mr. in Mrs. Frank Turk, Abby Ave., Mr. in Mrs. A. Strnad, Mr. in Mrs. Joe Metlika, Mrs. Louis Kovras, Mrs. J. Tomle, Mrs. Mary Topolko, Mr. in Mrs. John Menard, Mr. John Omerza, Mrs. Mary Bayt, Mr. J. Sober, Mr. F. Modic, Mr. Anton Morella, Mr. in Mrs. Mike Podboy, Mr. in Mrs. Mervar, Mrs. Louis Zakrajšek, Mrs. Hvala, Mr. in Mrs. Martin Romick, Mr. Frank Soder, Mr. in Mrs. Speck, Miss Florence Jasion, Mr. in Mrs. J. Grom, Mr. in Mrs. Frank Homan, Mr. Joe Janzevich, Mr. John Verbič.

Iskrena hvala vsem onim, ki so dali za prevoz spremljevalcev na pokopališče svoje avtomobile brezplačno na razpolago. Našo zahvalo naj prejmejo sledeči: Mr. A. Strnad, Mr. Joe Turk, Mr. Joe Cvek, Mrs. A. J. Tomle, Mrs. Mary A. Schove, Mr. Frank Turk Jr., Mr. Frank Zaubi, Mr. Frank Zupančič, Mr. Louis Prebevšek, Mrs. F. Marinčič, Mr. John Zulich, Mr. Princic, Mrs. Grozde, Mr. Fr. Cincole, Sylvia Ave.

Najlepšo zahvalo naj prejme Msgr. Vitus Hribar za tolažilne obiske ob času bolezni, podelitev svetih zakramentov za umirajoče ter Rev. J. F. Celesniku za opravljeno zadušnico ter cerkvene pogrebne obrede.

Iskrena hvala Mrs. Ana Strnad, Mrs. Jennie Gospodarich, Mrs. John Tomle in Mr. John Orlich za veliko pomoč in tolažbo v hiši žalosti ob času poslednjih ur blagopokojnega soproga in očeta.

Najlepšo zahvalo naj prejme pogrebni zavod Frank Zakrajšek za lepo urejen pogreb in vso najboljšo postrežbo.

Najlepšo zahvalo naj prejmejo vsi oni, ki so prišli pokojnega kropit, so pri njem čuli, nas tolažili ali ga spremili na pokopališče k večnemu počitku. Hvala vsem za vse, kar so nam dobrega storili ob času največje žalosti v družini.

Dragi in nezabni soprog ter dobri in skrbni oče. Bogu vdan si prenašal z jagnjetovo potrpežljivostjo dolgotrajno bolezen do časa da Te je poklical k sebi Oni, ki Ti je dal življenje, da prejmeš zasluženo plačilo v raju, kjer ni bolesti ne gorja. Ob svežem grobu kleči Tvoja žalostna soproga, užaloščena sina in hčerke ter k Bogu kličejo: Daj našemu soprogu in očetu mirni počitek v tuji zemlji.

Žalujoči ostali:

Jennie Bukovnik, soproga

John in **Mike**, sinova

Paula poročena Smith, **Jennie**, **Frances** in **Mildred**, hčerke

Arlene in **Barbara**, vnukinji

Cleveland, Ohio, 17. maja 1938.